

opusdei.org

Catehismul Bisericii Catolice

Nr. 874-913. Cităm unele puncte despre constituția ierarhică a Bisericii, vocația credincioșilor laici și participarea la misunea preoțească, profetică și regească a lui Cristos.

11.03.2014

I. Constituția ierarhică a Bisericii

*De ce slujirea bisericească
(ministerium)?*

874. Cristos este El însuși izvorul slujirii în Biserică. El a instituit-o, i-a dat autoritate și misiune, orientare și finalitate:

Cristos Domnul, pentru a păstori și a crește neîncetat Poporul lui Dumnezeu, a instituit în Biserica sa felurite slujiri, care tind spre binele întregului Trup. Într-adevăr, cei care le exercită, înzestrați cu putere sfântă, sunt în slujba fraților lor, pentru ca toți cei care fac parte din Poporul lui Dumnezeu (...) să ajungă la mântuire (LG 18).

875. „Cum să creadă fără să fi auzit? Și cum să audă fără propovăduitor? Și cum să propovăduiască fără a fi mai întâi trimiși?” (Rom 10, 14-15) Nimeni, nici un individ și nici o comunitate, nu-și poate vesti sieși Evanghelia. „Credința vine din auz” (Rom 10, 17). Nimeni nu-și poate da sieși mandatul și misiunea de a vesti Evanghelia. Trimisul Domnului

vorbește și acționează, nu din autoritate proprie, ci în virtutea autorității lui Cristos; nu ca membru al comunității, ci vorbindu-i în numele lui Cristos. Nimeni nu-și poate conferi sieși harul, el trebuie să fie dăruit și oferit. Acest lucru presupune slujitori ai harului, autorizați și abilitați din partea lui Cristos. De la El primesc episcopii și preoții misiunea și facultatea („puterea sacră”) de a acționa *in persona Christi Capitis*, diaconii puterea de a sluji poporul lui Dumnezeu în „diaconia” liturgiei, a cuvântului și a carității, în comuniune cu episcopul și cu prezbiteriul lui. Această slujire, în care trimișii lui Cristos fac și dau prin darul lui Dumnezeu ceea ce nu pot face și da de la ei înșiși, este numită de tradiția Bisericii „sacrament”. Slujirea Bisericii este conferită printr-un sacrament specific.

876. Intrinsec legat de natura sacramentală a ministeriului bisericesc este *caracterul său de slujire*. Într-adevăr, total dependenți de Cristos, care dă misiune și autoritate, slujitorii sacri (*miniștri*) sunt într-adevăr „robi ai lui Cristos” (Rom 1, 1), după chipul lui Cristos, care a luat de bunăvoie pentru noi „condiția de rob” (Fil 2, 7). De vreme ce cuvântul și harul ai căror slujitori sunt nu le aparțin lor, ci lui Cristos, care li le-a încredințat pentru ceilalți, ei se vor face de bunăvoie robi tuturor (cf. 1 Cor 9, 19).

877. De asemenea, ține de natura sacramentală a ministeriului bisericesc să aibă un *caracter colegial*. Într-adevăr, încă de la începutul slujirii sale, Domnul Isus i-a instituit pe cei Doisprezece ca „semințe ale Noului Israel și totodată originea ierarhiei sacre” (AG 5). Aleși împreună, ei vor fi și trimiși împreună și unitatea lor frățească va

fi în slujba comuniunii frățești a tuturor credincioșilor; ea va fi ca un reflex și o mărturie a comuniunii Persoanelor dumnezeiești (Cf. In 17, 21-23). De aceea, orice episcop își exercită slujirea în sânul colegiului episcopal în comuniune cu Episcopul Romei, urmașul Sfântului Petru și capul colegiului; preoții își exercită slujirea în sânul preoțimii din dieceză, sub cârmuirea episcopului lor.

878. În sfârșit, ține de natura sacramentală a ministeriului bisericesc să aibă *un caracter personal*. Dacă slujitorii lui Cristos acționează în comuniune, ei acționează întotdeauna și în mod personal. Fiecare este chemat în mod personal: „Tu urmează-mă” (In 21, 22) (Cf. Mt 4, 19. 21; In 1, 43), pentru a fi, în misiunea comună, martor personal, purtând personal răspunderea în fața Celui care dă misiunea, acționând „în persoana

lui” și pentru persoane: „Eu te botez în numele Tatălui...”; „Eu te dezleg...”.

879. Ministeriul sacramental în Biserică este deci o slujire exercitată în numele lui Cristos. Ea are un caracter personal și o formă colegială și, exercitată. Acest lucru se verifică atât în legăturile dintre colegiul episcopal și capul lui, urmașul Sfântului Petru, cât și în raportul între responsabilitatea pastorală a episcopului pentru Biserica lui particulară și grija comună a colegiului episcopal pentru Biserica universală.

Colegiul episcopal și capul lui, Papa

880. Cristos, instituindu-i pe cei Doisprezece, „le-a dat forma unui colegiu sau grup stabil, în fruntea căruia l-a pus pe Petru, ales dintre ei” (LG 19). „Precum, din instituirea Domnului, Sfântul Petru și ceilalți apostoli au format un singur colegiu

apostolic, în același fel sunt uniți între ei Pontiful roman, urmașul lui Petru, și episcopii, urmașii apostolilor” (LG 22; cf. CIC, can. 330).

881. Domnul a făcut numai din Simon, căruia i-a dat numele de Petru, piatra pe care și-a zidit Biserica. I-a încredințat cheile ei (Cf. Mt 16, 18-19); l-a instituit Păstor al întregii turme (Cf. In 21, 15-17). „Dar însărcinarea de a lega și dezlega, care i-a fost dată lui Petru, se știe că a fost dată și colegiului apostolilor unit cu capul său” (LG 22). Această funcție pastorală a lui Petru și a celorlalți apostoli ține de fundamentul Bisericii. Ea este continuată de episcopi sub primatul Papei.

882. *Papa*, episcopul Romei și urmașul Sfântului Petru, „este principiul și fundamentul perpetuu și vizibil al unității atât a episcopilor cât și a mulțimii credincioșilor” (LG 23). „Într-adevăr, Pontiful roman, în

virtutea funcției sale de Vicar al lui Cristos și Păstor al întregii Biserici, are în Biserică puterea deplină, supremă și universală, pe care o poate exercita întotdeauna în mod liber” (LG 22; cf. CD 2; 9).

883. „*Colegiul sau corpul episcopal nu are autoritate decât împreună cu Pontiful roman în calitate de cap*”. Ca atare, acest colegiu este, de asemenea, „subiectul puterii supreme și depline asupra întregii Biserici, putere ce nu poate fi exercitată decât cu consimțământul Pontifului roman” (LG 22; cf. CIC, can. 336).

884. „Puterea asupra întregii Biserici de care se bucură colegiul episcopilor este exercitată în mod solemn în Conciliul Ecumenic” (CIC, can. 337, §1). „Nu poate exista Conciliu Ecumenic dacă nu este confirmat ca atare sau cel puțin acceptat de urmașul lui Petru” (LG 22).

885. „Acest colegiu, întrucât este compus din mulți, exprimă varietatea și universalitatea Poporului lui Dumnezeu, iar întrucât este adunat sub un singur cap, exprimă unitatea turmei lui Cristos” (LG 22).

886. „*Episcopii* sunt, fiecare în parte, principiul vizibil și fundamentul unității în Biserica lor particulară” (LG 23). Ca atare, „fiecare episcop (...) își exercită conducerea pastorală asupra acelei părți a Poporului lui Dumnezeu care i-a fost încredințată” (LG 23), asistat de preoți și de diaconi. Dar ca membru al colegiului episcopal, fiecare dintre ei e părtaș la grija pentru toate Bisericile (Cf. CD 3), pe care o exercită, în primul rând, „cârmuindu-și bine Biserica proprie, ca pe o parte a Bisericii universale, contribuind astfel (...) la binele întregului Trup mistic, care este și un Trup format din Biserici” (LG 23). Această grijă se va extinde în mod

deosebit la cei săraci (Cf. Gal 2, 10), la cei prizoniți pentru credință, precum și la misionarii care lucrează pe tot pământul.

887. Bisericile particulare învecinate între ele și de cultură omogenă formează provincii ecleziastice sau ansambluri mai largi numite patriarhate sau regiuni (Cf. Canonul Apostolilor, 34). Episcopii acestor ansambluri se pot întruni în sinoade sau concilii provinciale. „În mod similar, Conferințele Episcopale pot avea astăzi o contribuție multiplă și rodnică, pentru ca spiritul colegial să se traducă în realizări concrete” (LG 23).

Funcția de a învăța

888. Episcopii, împreună cu preoții, colaboratorii lor, „au ca primă îndatorire să vestească tuturor Evanghelia lui Dumnezeu” (PO 4), după porunca Domnului (Cf. Mc 16, 15). Ei sunt „crainicii credinței, care

aduc la Cristos noi ucenici, adevărații învățători” ai credinței apostolice, „îmbrăcați cu autoritatea lui Cristos” (LG 25).

889. Pentru a păstra Biserica în puritatea credinței transmise de apostoli, Cristos a voit să-i confere Bisericii sale o participare la propria sa infailibilitate, El, care este Adevărul. Prin „simțul supranatural al credinței”, Poporul lui Dumnezeu „aderă neclintit la credință” sub călăuzirea Magisteriului viu al Bisericii (Cf. LG 12; DV 10).

890. Misiunea Magisteriului este legată de caracterul definitiv al Legământului încheiat de Dumnezeu în Cristos cu Poporul său; el trebuie să-l apere de devieri și de slăbiciuni și să-i garanteze posibilitatea obiectivă de a mărturisi fără eroare credința autentică. Sarcina pastorală a Magisteriului este astfel rânduită încât să poată veghea ca Poporul lui

Dumnezeu să rămână în adevărul ce eliberează. Pentru a împlini această slujire, Cristos i-a înzestrat pe Păstori cu charisma infailibilității în materie de credință și de moravuri.

Exercitarea acestei charisme poate îmbrăca mai multe modalități:

891. „De această infailibilitate se bucură Pontiful roman, capul Colegiului episcopilor, în virtutea funcției sale, atunci când, în calitate de Păstor și învățător suprem al tuturor credincioșilor, care îi întărește în credință pe frații săi, proclamă printr-un act definitiv o învățătură privind credința sau moravurile. (...) Infailibilitatea promisă Bisericii rezidă și în corpul episcopal atunci când exercită magisteriul suprem împreună cu urmașul lui Petru”, mai ales într-un Conciliu Ecumenic (LG 25; cf. Vatican I: DS 3074). Când, prin Magisteriul ei suprem, Biserica propune „un adevăr de credință ca revelat de Dumnezeu”

(DV 10) și ca învățătură a lui Cristos, astfel de definiții trebuie să fie primite cu ascultarea credinței (Cf. LG 25, §2). Această infailibilitate are aceeași extindere cu însuși tezaurul Revelației divine (Cf. LG 25).

892. Asistența divină este dăruită și urmașilor apostolilor când învață în comuniune cu urmașul lui Petru și, într-un mod deosebit, Episcopului Romei, Păstorul întregii Biserici, atunci când, fără a ajunge la o definiție infailibilă și fără a se pronunța „în mod definitiv”, ei propun în exercitarea Magisteriului ordinar o învățătură care duce la o mai bună înțelegere a Revelației, în materie de credință și moravuri. La o astfel de învățătură credincioșii trebuie „să adere cu asentimentul religios al minții” (LG 25, §1) care, chiar dacă se deosebește de ascultarea credinței, se află totuși în prelungirea ei.

Funcția de a sfinți

893. Episcopul este și „împărțitorul harului cu care e înzestrată preoția supremă” (LG 26), în mod deosebit în Euharistie, pe care o oferă el însuși sau se îngrijește să fie oferită de preoți, colaboratorii săi. Căci Euharistia e centrul vieții Bisericii particulare. Episcopul și preoții sfințesc Biserica prin rugăciunea și munca lor, prin slujirea Cuvântului și a sacramentelor. Ei o sfințesc prin exemplul lor, „nu ca și cum ați fi stăpâni peste cei ce sunt partea voastră, ci făcându-vă pildă pentru turmă” (1 Pt 5, 3), „pentru a ajunge, împreună cu turma încredințată, la viața veșnică” (LG 26).

Funcția de a conduce

894. „Episcopii conduc Bisericile locale, încredințate lor ca vicari și delegați ai lui Cristos, prin sfaturi, îndemnuri, exemplu, dar și prin autoritatea și puterea lor sacră” (LG

27), pe care trebuie totuși să o folosească pentru a edifica, în spiritul de slujire al Învățătorului lor (Cf. Lc 22, 26-27).

895. „Această putere pe care ei o exercită personal în numele lui Cristos este proprie, legată de consacrare (*ordinaria*) și nemijlocită, deși exercitarea ei este reglementată în ultimă instanță de autoritatea supremă a Bisericii” (LG 27). Dar episcopii nu trebuie să fie considerați ca vicari ai Papei, a cărei autoritate ordinară și nemijlocită asupra întregii Biserici nu o anulează pe a lor, ci, dimpotrivă, o întărește și o apără. Ea trebuie să se exercite în comuniune cu întreaga Biserică și sub conducerea Papei.

896. Bunul Păstor va fi modelul și „forma” funcției pastorale a episcopului. Conștient de slăbiciunile sale, „episcopul poate să fie îngăduitor cu cei neștiutori și

rătăciți. Să nu refuze să asculte ce vor să-i spună supușii săi, de care se îngrijește ca de niște adevărați fii. (...) Credincioșii, la rândul lor, trebuie să fie atașați de episcopul lor precum e Biserica de Isus Cristos și Isus Cristos de Tatăl” (LG 27):

„Urmați-l cu toții pe episcop precum Cristos pe Tatăl său, și preoțimea ca pe apostoli; iar pe diaconi respectați-i ca pe legea lui Dumnezeu. Nimeni să nu facă fără episcop nimic din cele ce privesc Biserica” (Sf. Ignațiu de Antiohia, Smyrn. 8, 1).

II. Credincioșii laici

897. „Prin laici se înțeleg aici toți credincioșii, în afară de membrii ordinului sacru și ai stării călugărești recunoscute de Biserică, și anume credincioșii care, încorporați lui Cristos prin botez, constituiți Popor al lui Dumnezeu și făcuți părtași în modul lor propriu la funcția preoțească, profetică și regească a lui

Cristos, își exercită partea lor din misiunea încredințată întregului popor creștin în Biserică și în lume” (LG 31).

Vocația laicilor

898. „Chemarea specifică laicilor este să caute împărăția lui Dumnezeu, ocupându-se de cele vremelnice și orânduindu-le după voința lui Dumnezeu. (...) Ei sunt aceia care au în mod deosebit datoria să lumineze și să orânduiască toate realitățile vremelnice, în care sunt puternic implicați, în așa fel încât ele să fie neconținut realizate în spiritul lui Cristos, să crească și să fie spre lauda Creatorului și Răscumpărătorului” (LG 31).

899. Inițiativa creștinilor laici este deosebit de necesară în descoperirea, inventarea mijloacelor de a impregna realitățile sociale, politice și economice cu exigențele învățaturii și vieții creștine. Această

inițiativă este un element normal al vieții Bisericii:

„Credincioșii laici se află în prima linie a vieții Bisericii; prin ei, Biserica este principiul vital al societății. De aceea, ei, mai ales, trebuie să aibă o conștiință tot mai clară, nu numai că aparțin Bisericii, dar că sunt Biserica – comunitatea credincioșilor pe pământ, sub călăuzirea capului unic, Papa, și a episcopilor în comuniune cu el. Ei sunt Biserica” (Pius al XII-lea, Cuvântare 20 febr. 1946: citat de Ioan Paul al II-lea, CL 9).

900. Fiind, ca și toți credincioșii, însărcinați de Dumnezeu cu apostolatul, în virtutea botezului și a mirului, laicii au obligația și se bucură de dreptul de a lucra, individual sau grupați în asociații, pentru ca mesajul divin al mântuirii să fie cunoscut și primit de toți oamenii și pe tot pământul; această obligație este și mai presantă atunci

când numai prin ei pot oamenii să audă Evanghelia și să-l cunoască pe Cristos. În comunitățile bisericești acțiunea lor este atât de necesară încât fără ea, de cele mai multe ori, apostolatul păstorilor nu poate avea efect deplin (Cf. LG 33).

Participarea laicilor la funcția preoțească a lui Cristos

901. „Laicii, fiind dăruiți lui Cristos și unși de Duhul Sfânt, sunt chemați și înzestrați în mod minunat, pentru ca roadele Duhului să crească în ei tot mai bogate. Într-adevăr, toate lucrările, rugăciunile și inițiativele lor apostolice, viața conjugală și de familie, munca zilnică, destinderea trupului și a sufletului, dacă sunt trăite în Duhul lui Dumnezeu, ba chiar și încercările vieții, dacă sunt suportate cu răbdare, devin «jertfe spirituale plăcute lui Dumnezeu prin Isus Cristos» (1 Pt 2, 5), care, în celebrarea Euharistiei, sunt oferite

cu adâncă evlavie Tatălui împreună cu ofranda Trupului Domnului.

Astfel, și laicii, acționând peste tot cu sfințenie ca adoratori, îi consacră lui Dumnezeu lumea însăși” (LG 34; cf. LG 10).

902. În mod deosebit părinții participă la misiunea de a sfinți „când duc o viață conjugală conformă spiritului creștin și asigură copiilor lor o educație creștină” (CIC, can. 835, §4).

903. Laicii, dacă au calitățile cerute, pot fi admiși în mod stabil la slujirile de lector și de acolit (Cf. CIC, can. 230, §1). „Acolo unde nevoia Bisericii o cere, din lipsă de slujitori, și laicii, chiar dacă nu sunt nici lectori, nici acoliți, pot suplini unele funcții ale acestora, și anume pot să exercite slujirea Cuvântului, să prezideze rugăciunile liturgice, să administreze Botezul și să distribuie Sfânta

„Împărtășanie, conform dispozițiilor dreptului” (CIC, can. 230, §3).

Participarea la funcția profetică a lui Cristos

904. „Cristos (...) își împlinește misiunea profetică (...) nu numai prin ierarhie, (...) ci și prin laici, pe care i-a constituit, de asemenea, ca martori, înzestrându-i cu simțul credinței și cu harul Cuvântului” (LG 35)

„A învăța pe cineva pentru a-l aduce la credință este sarcina fiecărui predicator și chiar a fiecărui credincios” (Sf. Toma Aq., S. Th. 3, 71, 4, ad 3).

905. Laicii își împlinesc misiunea profetică și prin evanghelizare, „adică prin vestirea lui Cristos, prin mărturia vieții și prin cuvânt”. „Această acțiune evanghelizatoare” exercitată de laici „dobândește un caracter specific și o eficacitate

deosebită din faptul că este îndeplinită în condițiile obișnuite ale vieții” (LG 35):

„Un astfel de apostolat nu constă numai în mărturia vieții; adevăratul apostol caută ocazii de a-l vesti pe Cristos prin cuvinte, fie necredincioșilor, (...) fie celor credincioși” (AA 6; cf. AG 15).

906. Credincioșii laici care sunt capabili și formați corespunzător își pot da concursul și la formația catehetică (Cf. CIC, can. 774, 776, 780), la predarea științelor sacre (Cf. CIC, can. 229), la mijloacele de comunicare socială (Cf. CIC, can. 823, §1).

907. „În funcție de știința, competența și prestigiul de care se bucură, ei au dreptul și uneori chiar datoria de a-și împărtăși păstorilor sacri opinia asupra a ceea ce ține de binele Bisericii și de a o face cunoscută celorlalți credincioși,

rămânând neatinsă integritatea credinței și a moravurilor și respectul datorat păstorilor și ținând seama de folosul comun și de demnitatea persoanelor” (CIC, can. 212, §3).

Participarea la funcția regească a lui Cristos

908. Prin ascultarea sa până la moarte (Cf. Fil 2, 8-9), Cristos a comunicat ucenicilor săi darul libertății regale, „pentru ca, prin lepădarea de sine și printr-o viață sfântă, să învingă în ei înșiși stăpânirea păcatului” (LG 36):

„Cel care își supune trupul și își cârmuiește sufletul fără a se lăsa copleșit de patimi este propriul său stăpân: poate fi numit rege, pentru că este în stare de a-și governa propria ființă; este liber și independent și nu se lasă pradă unei robii vinovate” (Sf. Ambrozie, Psal. 118, 14, 30: PL 15, 1403A).

909. „Pe lângă aceasta, laicii trebuie să-și unească eforturile pentru a însănătoși instituțiile și condițiile de viață din lume, dacă acestea conțin elemente ce i-ar îndemna la păcat; astfel, toate acestea vor ajunge conforme cu normele dreptății și, în loc să stânjenească, vor favoriza practicarea virtuților. Acționând astfel, ei vor impregna cu valoare morală cultura și lucrarea omului” (LG 36).

910. „Și laicii se pot simți chemați sau pot fi chemați să colaboreze cu păstorii în slujba comunității bisericesti, pentru creșterea și viața acesteia, exercitând slujiri foarte variate, după harul și carismele cu care Domnul va binevoi să-i dăruiască” (EN 73).

911. În Biserică, „laicii pot colabora, conform dreptului, la exercitarea puterii de conducere” (CIC, can. 129, §2). De exemplu, prin prezența lor în

Conciliile particulare (Can. 443, §4), în Sinoadele diecezane (Can. 463, §§1. 2), în Consiliile pastorale (Can. 511; 536); în exercitarea păstoririi unei parohii (Can 517, §2); prin colaborarea la consiliile cu probleme economice (Can. 492, §1; 536); prin participarea la tribunalele bisericești (Can. 1421, §2) etc.

912. Credincioșii trebuie „să distingă corect între drepturile și îndatoririle ce le revin ca membri ai Bisericii și acelea care le incumbă ca membri ai societății umane. Să se străduiască să le armonizeze între ele, amintindu-și că în orice lucru pământesc trebuie să fie călăuziți de conștiința creștină, deoarece nici o activitate umană, nici chiar în sfera celor vremelnice, nu poate fi sustrasă stăpânirii lui Dumnezeu” (LG 36).

913. „Astfel, orice laic, în virtutea darurilor primite, este martor și, în același timp, instrument viu al

misiunii Bisericii înseși, «după
măsura darului lui Cristos» (Ef 4, 7)”
(LG 33).

pdf | document generat automat din
[https://opusdei.org/ro-ro/article/
catehismul-bisericii-catolice/](https://opusdei.org/ro-ro/article/catehismul-bisericii-catolice/)
(26.03.2025)